

Aan
Ministerie van Economische Zaken
Postbus 30316
2500 GH Den Haag

Alleen ingediend via internetconsultatie

Utrecht, 23 maart 2015

Betreft: Zienswijze consultatie AMvB STROOM

Geachte heer/mevrouw,

Duurzame Energie Koepel is de Nederlandse overkoepelende belangenorganisatie voor werkgevers in de hernieuwbare energie-sector. Bij ons aangesloten zijn de brancheverenigingen voor windenergie (NWEA), bio-energie (Platform BioEnergie), zonne-energie (Holland Solar), energie uit water (EWA) en ondergrondse warmte/koude opslag (Bodemenergie.nl) en warmtepompen (DHPA). Bij de brancheverenigingen gezamenlijk zijn ca. 1.000 grote en kleinere bedrijven en organisaties aangesloten. Duurzame Energie Koepel heeft als doel de toepassing van in Nederland opgewekte hernieuwbare/duurzame energie te bevorderen.

Duurzame Energie Koepel reageert op de internetconsultatie AMvB STROOM omdat zij namens alle organisaties in haar achterban het belang van hernieuwbare energieopwekking, zowel op gebied van elektriciteit als op gebied van warmte/koude en de daarvoor benodigde opslag daarvan in Nederland behartigt.

Als (groene) werkgeversorganisatie is Duurzame Energie Koepel intensief betrokken bij de uitvoering van het Energieakkoord (voorheen SER Energieakkoord). De intentie achter het STROOM-proces vinden wij waardevol. Bundeling van krachten, vereenvoudiging van regelgeving en versnelling van vergunningen zijn van grote waarde voor het voortvarend uitvoeren van het Energieakkoord en het behalen van de Kabinetsdoelstellingen op gebied van verduurzaming van de energietransitie.

Graag brengen wij het volgende onder uw aandacht, waarbij wij eerst een aantal generieke opmerkingen hebben, gevolgd door een aantal artikelsgewijze opmerkingen:

- In uitvoering van het Energieakkoord is medewerking van alle partijen nodig om de benodigde energienetwerken gesocialiseerd te realiseren en de in het Energieakkoord gemaakte afspraken te honoreren. Wij zien een transitie voor ons waarin wij op kortere termijn al anticiperen op grootschalige besparing, opslag en verduurzaming van alle elektriciteit, vergroening van de gasvoorziening en inzet van hernieuwbare warmte/koude. Daarvoor bepleiten wij dat decentrale en centrale energieopwekking zowel hernieuwbaar als fossiel op alle locaties in het land (dus niet alleen in geprioriteerde gebieden) gelijkwaardige gesocialiseerde aansluiting inclusief benodigd transport krijgen. Dit omdat tot heden alle gasnetwerken en elektriciteitsvoorzieningen voor de fossiele bronnen ook gesocialiseerd zijn

Korte Elisabethstraat 6, 3511 JG Utrecht
Telefoon 030 2340503
dekoepel@dekoepel.org
www.dekoepel.org

KvK 30178759
btw nr. NL 810799406B01
IBAN nr. NL45 RABO 0350 0523 60

aangelegd en nu ook voor de hernieuwbare route (ook in de historische context gezien) een gelijk speelveld nodig is.

- Van groot belang vinden wij de inzet van meer energieopslag, zowel thermisch als elektrisch, als decentraal en centraal, zodat hybride vormen van samenwerking op gebiedsniveau en over landsgrenzen heen kan plaatsvinden. Benutting van biomassa als basislast en leveren van flexibiliteit en toepassen van opslag zullen steeds meer aan belang winnen. Dit is van belang voor de taak van de netbeheerders in relatie tot het stabiel houden van de netten en voor de energieleveranciers in relatie tot het uitoefenen van optimale programma-verantwoordelijkheid. Van groot belang vinden wij dat de netbeheerders ook de rol van marktmeester of regisseur op zich kunnen nemen.
- Om de energienetten optimaal te kunnen benutten, achten wij het cruciaal dat op iedere locatie toegang vanuit hernieuwbare bronnen kan plaatsvinden tegen redelijke kosten en redelijke voorwaarden.
- Wij vinden het noodzakelijk, gelet op het brede maatschappelijke belang, dat het parlement en de ACM respectievelijk beïnvloedende/instemmende en toezichhoudende functies heeft op cruciale processen in de energietransitie, waaronder de rol en positie van de netbeheerders, de energieleveranciers en de opwekkers van decentrale hernieuwbare energie.
- In het beheer van de netten, met de belasting –ontlasting van weersafhankelijke bronnen als wind- en zonne-energie, zien wij een belangrijke rol weggelegd voor alle vormen van biomassa-benutting volgens in het kader van het Energieakkoord overeengekomen duurzaamheidscriteria voor bms, smart grids en thermische en elektrische opslag. Het doorcoelen of verder opwarmen van b.v. koelhuizen, zwembaden, bodembronnen en elektrische auto-'accu's en omvormers die elektriciteit vasthouden zien wij als eerste en relatief goedkope winst. Wij zien hiervoor een belangrijke taak voor netbeheerders. Deze functie zien we nu nog onvoldoende belegd in de voorstellen.
- Demand respons / vraagopwekking zien wij als een goede zaak, waarbij de zakelijke of privé gebruiker zelf realistische beïnvloeding heeft op kosten. Hierbij is van belang dat alle gebruikers goed de processen kunnen begrijpen en dat de communicatie ook over alle bevolkingsgroepen en -niveaus goed is te voorzien. Er is immers een risico op onevenredig hoge kosten bij misbruik of misvatting, wat weer een risico oplevert voor de uitvoering en het imago van de energietransitie naar hernieuwbare energie. De Duurzame Energie Koepel is voor een snelle uitrol van de slimme meter, en vindt daarbij goede afspraken over privacy van gegevens en regie door de consument van cruciaal belang. Dit zien wij graag terug in wetgeving of interpretatie ervan.
- Wij zien een waardevolle rol voor de ACM in vaststelling van de tarieven van de energienetwerken, waarbij wij immer zullen beoordelen vanuit een kostenniveau voor aanleg en onderhoud van deze netten dat maximaal gelijkwaardig is aan een kostenniveau dat in de markt bereikt kan worden, waarbij de netbeheerders wel gesocialiseerd extra zullen kunnen investeren in innovatie en samenwerking. Het gaat dan over decentraal en centraal, zowel hernieuwbaar als fossiel en zowel elektriciteit, gas en warmte/koud, maar zeker ook vormen van energieopslag en smart grids.
- Duurzame Energie Koepel moedigt wetgeving aan die het mogelijk maakt voor consumenten om onderling energie te handelen. Elementen die deze weg onmogelijk gaat maken zijn we op tegen. We vragen ons in dit opzicht af wat de implicaties zijn van het opnemen van eis en over de zogenaamde "systeembeheerder".
- Om op wijkniveau goed te kunnen verduurzamen zien wij lage temperatuurverwarming en koude/warmte opslagsystemen en warmtepompen als waardevolle aanpak. Dit onderwerp is nog onvoldoende geadresseerd en zou in een experimenteel stadium goed kunnen worden gefaciliteerd door netbeheerders bij het beheren van bestaande warmtenetten en/of nieuwe aanleg van lage-temperatuur netten.

- Op wijkniveau is er grote kans dat vernieuwing/vervanging van bestaande gas netten een lock out van hernieuwbaar voor zeker 30 jaar plaatsvindt. Dit vindt de Duurzame Energie Koepel geen gewenste ontwikkeling. Wij bepleiten bij voorrang eerst te kijken naar hernieuwbare oplossingen. Daar waar onvoldoende hernieuwbare opwekkingscapaciteit is of in de toekomst kan worden verwacht kan in de transitiejaren gebruik gemaakt worden van b.v. grijs gas WKK of restwarmte. Warmtenetten kunnen een goede rol vervullen, waarbij wij bepleiten dat er flexibel duurzaam ingevoed kan worden en dat nieuwe marktmodellen onderzocht worden.
- Daar waar er samenhang is tussen de AMvB STROOM / STROOM en Omgevingswet dienen beide nieuwe wetten in samenhang met elkaar heroverwogen te worden op mogelijke effecten.
- De separaat ingediende zienswijze van NWEA /off shore wind op deze internetconsultatie AMvB STROOM onderschrijven wij volledig.

Artikelsgewijze aanvullende reactie:

Hoofdstuk 1.

Artikel 1.1

Leveringsovereenkomst: hierbij dient het wat ons betreft niet alleen over levering maar ook over teruglevering te gaan.

Projectnet: dit vinden wij te beperkend geformuleerd, zowel qua aantal verbindingen als qua aantal aangeslotenen. Onder kopje D kunnen ook hybride leverings- en terugleveringsvormen (inclusief tussentijdse opslag en omzetting in b.v. warmte) aan de orde zijn. Ook zou dit niet alleen consumenten, maar b.v. ook MKB of utiliteit kunnen betreffen. Ter overweging geven wij om te onderzoeken welke consequenties projectnetten kunnen hebben op de overige netten. En of daar ook in dekkingssfeer aandacht voor moet komen. Industrie en MKB/kleinverbruikers dienen allen gelijkkelijk in een gelijk speelveld de voor- en nadelen te ondervinden en hun bijdrage te blijven leveren aan het in stand houden van de landelijke en internationale netten.

Artikel 2.2

RCR aanleg. In de Omgevingswet vinden wij dat de voorgenomen projectplan als vervanging van RCR een te grote systeemgrootte heeft. Ons voorstel is om projecten vanaf 30MW onder projectplan/RCR te laten vallen.

Hoofdstuk 3

Ten aanzien van gasgerelateerde onderwerpen verwijzen wij naar de reactie van Groen Gas Nederland en VGGP.

Artikel 3.5

1.b. Ten aanzien van dit punt bepleiten wij scherpe regels en ACMtoezicht zodat er geen misbruik hiervan gemaakt kan worden.

Artikel 4.10

De benoemde handelingen vindt Duurzame Energie Koepel te beperkend. Liever zien wij dat netbeheerders synergievoordelen bewerkstellingen, onnodige maatschappelijk kosten voorkomen en dat regionale of lokale oplossingen b.v. met onderstations op wijkniveau of in koppeling met windenergie of zonneparken ed. worden toegestaan.

Artikel 5.1

Duurzame Energie Koepel is tevreden over de erkenning van de grote toegevoegde waarde van warmtenetten. Van belang bij dit artikel is dat de parameters van de economische waarde toerekening in overeenstemming met de markt worden bepaald op basis van Total Cost of

Ownership en brede maatschappelijke kosten/batenanalyses op gebiedsniveau. Hierbij dienen ook voordelen op gebied van CO2, fijnstof en besparingen op gebied van gezondheidsschade, NoX e.d. toegerekend te worden, net zo goed als werkgelegenheid en inverdieneffecten in export en genereren economische bedrijvigheid regionaal. Overkoepelend zijn klimaatvoordelen en vergroten onafhankelijkheid van buitenland en van fossiel waarden die toegerekend kunnen worden.

Artikel 5.2.d.

Ten aanzien van substantiële storings (langer dan 4 uur) zal meer dan tot nu toe gebruik gemaakt kunnen worden van hybride samenwerking met regionale duurzame opwekking (groen) gas WKK en (thermische en elektrische) opslag.

Artikel 5.3

Van groot belang vindt Duurzame Energie Koepel dat het investeringsplan wel degelijk ook op jaarlijkse basis bijgesteld kan worden. Dit is nodig in de energietransitie. Maximale transparantie is van belang te allen tijde om het draagvlak voor de investeringen te behouden. Transparantie en draagvlak zijn wat ons betreft dominant boven een zo kostenefficiënt mogelijk proces. Uiteraard kan wel meer dan tot nu toe gebruik gemaakt worden van moderne / sociale media (zoals life stream bij ACM).

- a. Ten aanzien van de kwalitatieve omschrijving in een tienjarenplan wil Duurzame Energie Koepel in herinnering brengen dat bij de evaluatie van SEVIII naar voren is gebracht door vele duurzame energie partijen dat een doorlooptijd van tien jaar veel te lang is en dat er veel meer naar tussentijdse aanpassingen/innovaties gekeken moet worden (2jaarlijks). Hierbij dienen duurzame warmte en /koude en thermische en elektrische opslag, zowel regionaal als provinciaal als landelijk in aanmerking genomen te worden.
- b. Hierbij zien wij graag de nationale en relevante Europese ontwikkelingen meegenomen worden.

Artikel 5.4.4.b.

Zie onze opmerking bij art. 5.1 ten aanzien van deugdelijke financiële onderbouwing en rekenmethodes.

Artikel 5.6 en artikel 5.9 voorwaarden en artikel 5.11

Ten aanzien van congestiemanagement onderschrijven wij de opmerkingen dienaangaande van EnergieNederland, met dien verstande dat:

- Duurzame Energie Koepel bepleit dat veel meer dan tot nu toe ook b.v. bij wind gezocht wordt naar slimme regeltechnische oplossingen waarbij op afstand door de netbeheerder ook een deel van het vermogen van wind op dat moment kan worden teruggeregeld i.p.v. de hele opwekkingscapaciteit op dat moment stop te zetten. Hiervoor mogen netbeheerders ook technische suggesties bespreken bij nieuwe projecten wat ons betreft.
- Ten aanzien van zon pv kunnen projecten vanaf 30KWP meedoen.
- De "ladder" waarin wordt afgeschakeld anders gaat kijken, namelijk naar mate van duurzaamheid. Zo is grijs gas WKK b.v. minder duurzaam dan windenergie en is groen gas (wkk) weer duurzamer dan bv grijs gas WKK. Ook dienen vermogens die vervuilerder zijn dan andere of die schadelijke resten achterlaten voor toekomstige generaties eerder afgeschakeld te worden dan hernieuwbare bronnen.

Artikel 5.12

Wind en zon zijn flexibele bronnen. Op zich is punt 2. begrijpelijk. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat bij plotseling veranderde weersomstandigheden (incidenteel) er hoge boetes volgen. Hierover gaan wij graag in gesprek over een acceptabele (alternatieve) oplossing.

Artikel 5.15

Wat betreft inkopen van netverliezen zien wij ook graag een prioritering waarbij er voorrang is voor hernieuwbare bronnen (uitgestelde / flexibele bronnen uit opslag of conversie).

Artikel 5.16.1.a.

Hieraan voegen wij graag de afwegingen "mate van duurzaamheid" en "verwachte innovatie" toe.

Artikel 5.18 en artikel 5.19

Duurzame Energie Koepel hecht zeer veel waarde aan slimme afroep en samenwerking met meetgegevens voor het in opmars zijnde nieuwe demand site management. Echter, van belang is dat de eindgebruikers verleid worden om mee te doen en dan bewust kiezen en (op ieder moment herroepbare!) schriftelijke / digitale toestemming geven voor gebruik, opslag en voor x jaar bewaren van informatie. Het vertrouwen wordt ondermijnd indien afnemers op ongewenste of "slimme" ongemerkte wijze betrokken worden in dergelijke systemen. De mate van gewenste privacy dient gewaarborgd te worden voor de afnemers. Daarnaast is ander gebruik van de opgedane gegevens op hoger aggregatieniveau (zoals voor sociale dienst van de Gemeenten) anders dan voor handhaving van de balans op het net een "no go area".

Daarnaast vindt Duurzame Energie Koepel dat er een alternatief type vangnet dient te worden georganiseerd waardoor mensen niet afgesloten kunnen worden op afstand (wat mogelijk ook imagoschade aan de energietransitie kan opleveren, naast sociaal/maatschappelijke afwegingen).

Artikel 5.23

Graag toevoegen bij "op verzoek leverancier": mits draagvlak en na akkoord van marktpartijen. De voorwaarden daarbij zijn dat er getoetst wordt of de wijzigingen technisch en/of financieel realistisch of haalbaar zijn, of vooruitlopen op implementatie van innovatie, of dat dit maatschappelijk wenselijk is.

Artikel 5.24

De voorzieningen voor pieklevering zullen allereerst ook gekoppeld moeten worden aan mogelijkheden tot levering uit b.v. seizoensopslag / thermische bodemopslag, zodat de langere piekperiodes met zo min mogelijk fossiel opgevangen hoeven te worden.

Artikel 5.27

Graag verwijzen wij naar de zienswijze van NWEA die wij onderschrijven.

Artikel 5.32

1.c. Zie opmerkingen bij artikel 1.1. projectnet. Wij bepleiten een uitbreiding van de reikwijdte en definitie.

Artikel 5.32 en 5.33.

Hier zien wij graag meer ruimte voor netbeheerders om te participeren in experimenten (in de aanloopfase van opschaling naar reguliere marktactiviteiten). Hierbij merken wij op dat netbeheerders geen concrete producten hoeven te ontwikkelen, maar dat aan de markt overlaten.

Artikel 5.34.1

Ten aanzien van dit punt spreken wij onze zorg uit omdat dit artikel ook beperkend ten aanzien van innovatie of transitie of eigen opwekking gebruikt kan worden. In overleg met de doelgroepen zal gezamenlijk beoordeeld moeten worden of hier andere oplossingen mogelijk zijn waar wel overeenstemming over is. Zo nodig zal arbitrage ingeroepen kunnen worden als dit artikel gebruikt wordt om de energietransitie te vertragen of nieuwe marktontwikkelingen of concurrentie van eigen opwekking te belemmeren of beperken.

Artikel 5.36 en 5.37 en 5.38

Hier bepleiten wij royale uitleg van deze artikelen zodat de energietransitie alle ruimte krijgt, dit ter beoordeling van gezamenlijke partijen met recht op bezwaar en arbitrage bij oneigenlijk gebruik van deze artikelen of verschil van inzicht hierop. Rangschikken dient ook in samenspraak met de indieners te gebeuren en open te staan voor bezwaar/beroep/arbitrage.

Artikel 5.39.1

Al na b.v. 2 jaar kunnen tussentijdse succesvolle ervaringen geïmplementeerd worden in wet- en regelgeving.

Artikel 5.44.2

Mag opslag ook? En hoe kan geregeld worden dat ze ook mogen leveren?

Hoofdstuk 7, artikel 7.1

1.c. graag toevoegen: en opslag

2. wat noemt men beschikbaar? Bewezen of financieel haalbaar uit de grond te halen?

Artikel 8.2

Hoe? Royaal / tijdig en in begrijpelijke taal langs diverse communicatiekanalen. Bij punt 4. "toereikend" toevoegen.

Artikel 8.4 en 8.6. en 8.15

De factuur dient veel meer dan wat nu wordt voorgesteld te bevatten, namelijk alle definities (ook van terugleveren / salderen / postcoderoos e.d.) en gespecificeerde posten te beschrijven die gebruikers in staat stelt post voor post (ook vastrecht, transportkosten, btw per post en energiebelasting) te kunnen beoordelen op impact en beïnvloedbaarheid en mate van duurzaamheid, gespecificeerde opwekkingsbron (niet alleen groen, maar ook Hollandse wind of in land x volgens systeem y gecertificeerde biomassa en land van oorsprong van de energie). Een meer specifieke omschrijving per post dient ook te allen tijde digitaal ingezien te kunnen worden.

Bij punt 8.15.c. dient naast elektriciteit ook gas en opslag vermeld te worden.

Artikel 8.8.2

Toevoegen en op verzoek van aangeslotene frequentie hoger.

Artikel 8.18.

5.b Gas of elektriciteit

6. Graag toelichten op welke wijze een andere vergunninghouder gekozen wordt en hoe transparant/interactief die keuze is.

7. graag toelichten dat de kosten van de overzetting voor de aangeslotene gesocialiseerd worden.

Artikel 9.2

Van groot belang is dat belangenbehartigende organisaties zienswijzen kunnen indienen en gemotiveerde reactie (op hoger aggregatieniveau) ontvangen, met ruimte voor nader bezwaar.

Artikel 12.2

Artikel 4.6 graag voorrang geven aan groene hoogrenderende wkk boven grijze wkk.

Graag lichten wij onze visie bij u toe en werken wij mee aan opvolging en uitwerking van alle plannen.

Met vriendelijke groet,

Monique J. van Eijkelenburg
Directeur Strategie
Duurzame Energie Koepel
E: mjvaneijkelenburg@dekoepel.org
@mjvaneijkelenbu
@drzenergiekoepl

Korte Elisabethstraat 6
3511 JG UTRECHT
W: www.dekoepel.org
T: 0622850416